

BUURTKRANT

De Put in de Oude Morsch

15e jaargang, nummer 60, december 2011

In dit nummer:

- Van de voorzitter
- Renovatie Morsstraat 53
- Nieuwe schipper in de haven
- Serious Request bouwt op
- Tijdelijke Morspoortparkeergarage
- Een fietsvrije Morspoort?
- Van de bestuurstafel

BUURTBORREL

9 januari 2012
20.00 – 22.00 uur

bij Lemmy's Café
Morsstraat 24

iedereen is van harte welkom
en voor leden is
het eerste drankje gratis

Tot dan!

Sponsors van buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

Nieuw in "de Oude Morsch"

**Alfa
Gyros**

**Afhaal & Bezorgservice
voor traditionele
Griekse pita gyros,
salades en gerechten.**

Morsstraat 28 - 2312 BM Leiden
Tel. 071- 513 70 60
www.alfagyros.nl - info@alfagyros.nl

Geopend maandag t/m zondag: 12.30 - 22.00 uur

KOFFIE & LUNCH

MEER DAN 20 KOFFIESPECIALITEITEN
10 SOORTEN VERSE THEE
VERS GEPERSTE SAPPEN
DE ECHTE NEW YORK BAGELS
MUFFINS, BROWNIES & SANDWICHES
CHEESECAKE & CARROTCAKE

• ook om mee te nemen •

de
catwalk

STEENSTRAAT 30 T/O RONDVAARTBOOT
071-5121524 WWW.DECATWALK.NL
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10.00 TOT 18.30 UUR

Advertentie drukker

Colofon

De Put in de Oude Morsch is een uitgave van buurtvereniging "De Put in de Oude Morsch"

Redactie: Nel Hansen en Frits van der Mark

Interviews: Geertrui Marks

Omslagillustratie: Rien Hansen

Vormgeving Advertenties: Albert Claproth

Opmaak: Jasper Bot

Redactieadres: Narmstraat 29, tel: 513 45 85

Oplage: 450 exemplaren

Frequentie: 4x per jaar

Verspreiding: De buurtkrant wordt gratis huis aan huis verspreid door Fer Hansen aan alle bewoners van de buurt De Oude Morsch en wordt toegezonden aan relaties van de buurtvereniging.

Advertenties: Met vragen over het plaatsen van advertenties in de buurtkrant kunt u zich wenden tot Fer Hansen, tel: 513 45 85.

*****

Hebt u een artikeltje of een idee voor de buurtkrant, wilt u een activiteit aankondigen of iemand in het zonnetje zetten, geef dit dan door aan Nel Hansen, Narmstraat 29, tel: 513 45 85. Uw bijdragen aan de buurtkrant kunt u per e-mail of op een USB-stick aanleveren aan Nel Hansen, nel.hansen@planet.nl

De deadline voor de volgende buurtkrant is 11 maart 2012

Contactpersonen voor de buurt

Buurtwerk LWO tel: 512 07 61

Wijkagent tel: 525 88 65

Servicepunt Woonomgeving tel: 516 55 01

Servicepunt Bouw en wonen tel: 516 55 02

Met klachten (bv. over hangjongeren, geluidsoverlast, etc.) kunt u bellen met:

De politie tel: 0900 8844

Horeca Klachtenlijn tel: 516 70 15

Online: De website voor vragen, opmerkingen en klachten over de woonomgeving, is: <http://www.leiden.nl/woonomgeving>

**Van de
voorzitter
John Marks**

Net toen ik aan dit stukje begon viel, zoals ook bij u, in de bus het prachtige boek dat vier eeuwen vernieuwing in onze buurten beschrijft. Proficiat voor allen die eraan hebben meegewerkt en als voorzitter feliciteer ik met name onze buurtgenoten Frits van der Mark en Niels Menken. In 1611 werd begonnen met de aanleg en inrichting van de Oude Morsch en de Noordvest, het antwoord op de ruimtenood die in Leiden binnen de stadsmuren was ontstaan.

Na vier eeuwen verandering en ontwikkeling is onze buurt nog steeds niet af. Het verschil met 1611 is dat buurtbewoners tegenwoordig door de gemeente bij de inrichting worden betrokken (hoewel niet altijd op tijd). Maar niet alleen de gemeente ontwikkelt plannen. Onlangs verscheen een fraai pleinenboek op initiatief van het Stadslab, vol met ideeën over de (her)inrichting van de Leidse pleinen, waaronder het Morspoortpleintje.

Als vereniging hebben we een grote verantwoordelijkheid omdat de gemeente ons benadert om de mening van de buurt te horen. En er speelt veel. Het Singelpark met de herinrichting van het Morspoortpleintje, het aantrekkelijker maken van de toegang tot de stad via de Steenstraat en de Morsstraat en de aanleg van de parkeergarage op de Lammermarkt, maken deel uit van het Programma Binnenstad. De (tijdelijke?) Morspoortgarage houdt politiek en ons bezig.

Daarnaast speelt natuurlijk de balans tussen plezier en overlast van evenementen als 3 Oktober en het Glazen Huis. Kansen en bedreigingen waarover u als buurtbewoner ongetwijfeld een mening heeft. Die willen we graag horen. Dat is een belangrijke reden om uw e-mailadressen te verzamelen (zie 'Van de Bestuurstafel'). Dan kunnen we met meer overtuigingskracht meepraten. Daarbij zoeken we zoveel mogelijk samenwerking met de andere buurtverenigingen in de binnenstad.

Morsstraat 53, niet zomaar een renovatie

Frits van der Mark

Weken eerder nam ik me voor om over het voormalige *AapArt* pandje aan de Morsweg een stukje te schrijven. Op een dag in november staat de deur van het winkeltje open en stap ik naar binnen. Aan het werk is Paul Bouter, de eigenaar van het pand. Nadat ik me heb voorgesteld en hem vertel dat ik in de buurtkrant over zijn renovatie wil schrijven, meldt hij: “kijk hier is een stuk uit het Leidsch Dagblad van vandaag met hetzelfde verhaal”. Toeval bestaat niet, zeggen ze wel eens.

Jarenlang heeft de etalage van de winkel op de Morsstraat 53 er verwaarloosd uitgezien. De winkelpui en -deur waren van glas en er zat een door dode planten omgeven grote gorilla in de hoek. De namaak knuffelaap stond in betere tijden symbool voor de Stichting Pro Primates. Deze was in 1992 door de bioloog Ignaas Spruit opgericht en diende als vakbond voor apen. Nadat Spruit in 2008 overleed werd de winkel een aantal jaren niet gebruikt totdat Paul Bouter het pandje kocht. Na 25 jaar aannemer te zijn geweest is hij nu vooral kunstenaar en hij vond het een schitterend pand om in alle rust op te knappen.

Het ontwerp van de winkelpui uit 1925 zoals getekend door L. van der Laan.

Naspeuringen

Bouter ging voortvarend aan de slag, in eerste instantie vooral met het nazoeken van de historie van het pand. In de archieven van het Nederlandse Architectuur Instituut vond hij de tekeningen van de voorgevel uit 1925. Ze bleken getekend door de bekende Leidse architect L. (Leonardus) van der Laan. Hij en zijn broer J.A. van der Laan zijn vooral bekend van de ontwerpen van een aantal grote gebouwen in Leiden, zoals dat van Vroom en Dreesman (1926) aan de Aalmarkt, de Huishoudschool voor Meisjes (1929) aan het Kort Rapenburg, de Kerk van O.L. Vrouwe Hemelvaart- en St Joseph (1924) aan de Herensingel en het voormalige St Elisabeth-ziekenhuis (1909) aan de Hooigracht. Voor de Leidsche Brood Fabriek, waarover hieronder meer, was L. van der Laan de huisarchitect, hij ontwierp ook de ander filialen. Met behulp van de subsidieregeling Historisch Stadsbeeld, waaronder ook de regeling Historische Winkelpuien valt, heeft Paul Bouter de oorspronkelijke gevel van Morsstraat 53 in volle glorie hersteld. In het Van de Laan-ontwerp van 1925 bevonden zich boven de etalageruit drie glas-in-lood ramen met de letters LBF. In het houten kozijn met de oude maatvoering zijn deze inmiddels nagemaakt en teruggeplaatst, uiteraard nu wel in dubbel glas gevat. Ook de hardstenen borstwering is terug en op de winkeldeur is het bronzen ornament nagemaakt en weer aangebracht. Alle details, inclusief de hardstenen brievenbus, zijn nu weer als in 1925.

De Leidsche Broodfabriek

Paul Bouter zocht ook de geschiedenis van het gebruik van het winkelpand na. Deze is onlosmakelijk verbonden met de Leidsche Brood Fabriek. Dit in 1866 opgerichte bedrijf stond aan de Marekade en had als hoofddoelstelling om goed en goedkoop brood te bakken. Het voerde jarenlang de leus: *'Brood van de L.B.F... Voedzaam, smakelijk en ... niet klef!'* De verspreiding van het brood vond plaats via handkaren en deponhouders. Al in 1902 is er sprake van een depot op de Morschstraat 53, daarnaast zijn er later ook filialen op de Korte Mare 6 (later Mare 8), het Kort Rapenburg 16 en de Korevaarstraat 31.

Zeldzame foto van het interieur van de winkel. Na een renovatie werd de winkel op 25 juli 1942 heropend. De letters LBF boven de etalage zijn in spiegelbeeld te zien. Achter de toonbank de dochters Lenie, Joke en moeder Mulder, vader Mulder was bakker en broodbezorger bij de LBF (met dank aan Kees Griffioen).

Na de al genoemde verbouwing van de Morsstraat 53 in 1925 is er in 1942 opnieuw een verbouwing. In die periode woonde de familie Mulder boven de winkel, de heer Mulder was bakker en broodbezorger. Door de opkomst van de warme bakker en de supermarkt valt in 1975 het doek voor de LBF. De bakkerswinkel op de Morsstraat blijft echter bestaan. In 1981 wordt voor Van der Ing nog een verbouwing uitgevoerd. Bij elkaar is er dus gedurende meer dan 80 jaar op dit adres brood verkocht.

Morsstraat 53 in 1972, de gevel draagt nog een lichtreclame van de LBF (foto Holvast, RAL)

Reclame van de LBF, van in (of vlak na) de Tweede Wereldoorlog

Toekomst van de winkel

Inmiddels staat het winkeltje te huur. Paul zou de ruimte het liefst weer in gebruik zien als bakkerswinkel. Voor horeca vindt hij het niet geschikt, maar een nagelstudio zou bijvoorbeeld prima gaan. Mocht hij geen geschikte huurder vinden dan gaat hij de ruimte als atelier gebruiken. Het zou mooi zijn om deze veelzijdige kunstenaar in onze buurt te hebben. Voor het grote publiek is hij in Leiden vooral bekend om zijn prijswinnende varende kunstwerken bij de Leidse Peurbakkentocht - maar liefst zeven maal de 1ste prijs! - en is hij ook actief lid van het Kunst Uitschot Team. In het algemeen zoekt Paul steeds het grensvlak tussen kunst en techniek. Voorbeelden van zijn veelzijdige werk zijn te zien op: www.deboska.nl

Met dank aan Paul Bouter voor de gegevens van het historisch onderzoek.

Bronnen:

Niet klef, ontstaan en ondergang van de N.V. De Leidsche Broodfabriek. Pers no. 14, Leiden 1991

RAL, krantenarchief

Sanne Vos, een nieuwe schipper in de Historische Haven

Geertrui Marks

Sinds enige tijd ligt er een nieuw varend monument in onze Historische Haven. Het is een vrachtschip, een 'luxemotor', gebouwd in 1932 in Brittil in de provincie Groningen, dat nog steeds zijn eerste naam draagt: 'Deo Volente' (Als God het wil). Het schip heeft voornamelijk dienst gedaan voor transporten van meel en graan tussen Leeuwarden en Deventer. Pas in 1979 is het schip uit de vaart genomen en verkocht.

Sanne Vos is de derde eigenaar die in het ruim woont. Tot voor kort bewoonde ze het in de Museale Haven van het Havenmuseum in Rotterdam. Nu is ze na jaren terug in Leiden, een voor haar vertrouwde stad die ze goed kent uit haar jeugd, waar ze haar middelbare schooltijd heeft doorbracht op het Agnes Lyceum. Ze voelt zich hier thuis; aan het Galgewater heeft ze haar zusje en een nichtje wonen. Behalve Sanne horen Aafke van der Werf en Bram van den Brink bij het schip. Aafke is een vriendin en collega uit de wereld van de chartervaart, ze woont sinds twee jaar na het vaarseizoen in het roefje, een sfeervol vertrekje, dat nog vrijwel in oude staat verkeert met een mooie schouw, veel originele details en een ouderwetse bedstee.

Toen het schip nog lading vervoerde was dit de enige woonruimte voor de schipper en zijn familie. Sanne's vriend Bram woont op Spijkereiland in Hoogmade, maar is vaak op de Deo Volente.

Sanne is geen passant, ze heeft een vaste plaats in de Historische Haven en hoopt er nog lang te blijven.

Schouwing

Aan het toewijzen van een vaste ligplaats gaat wel het een en ander vooraf: Een schip dat een aanvraag indient, wordt zorgvuldig aan de opgestelde museale criteria getoetst en op de staat van onderhoud en veiligheid gekeurd door een commissie ten behoeve van de Stichting Historische Haven. Na de schouw en daarna nog een naschouwing in de Museumhaven van Rotterdam, werd van de Deo Volente een gedegen rapport opgesteld waarin naast de algemene gegevens en de geschiedenis van het schip achtereenvolgens het casco, de stuurhut, de machinekamer, de gas- en elektriciteitsinstallatie, het hijsttuig en nog vele details onder de loep werden genomen en beschreven staan.

De 'Deo Volente' voor de mooiste achtergrond van onze buurt

De conclusie van het schouwrapport luidde: 'het schip is een plek in de Historische Haven van Leiden waard.' En in een nawoord staat vermeld dat de kennismaking bij een goed kopje koffie aangenaam was, dat Sanne's kennis van oude schepen en haar beroep als werfbaas in Rotterdam tot aanbeveling strekken en dat ze bereid is actief mee te werken aan een levendige uitstraling van de historische haven. Conclusie: 'zowel het schip als de schipper kunnen worden gezien als een aanwinst voor de Leidse Historische Haven.

Aan boord

Op een vrijdagmorgen komt ook voor mij de koffie uit het mooie open keukentje, dat grenst aan een gezellige, elementair ingerichte woonkamer in het vroegere laadruim. Sanne heeft al wat foto's en papieren uitgezocht en zit, samen met Aafke, klaar om haar avonturen te vertellen. Ze komt uit een familie van watermensen, 'maar niet overdreven', zegt ze, 'er waren altijd wel bootjes en ze is wel eens naar een zeilkampje geweest, meer niet.' Ook de Deo Volente, vijftienvier meter lang, noemt ze 'mijn bootje'. Ze houdt de dingen graag klein. Over hun avontuurlijke reizen en vaartochten spreken Sanne en Aafke alsof het de gewoonste zaak van de wereld is.

Around the world

Na haar middelbare schooltijd deed Sanne de studie Maatschappijgeschiedenis en mediavariant in Rotterdam. Ze hield van geschiedenis, maar niet van stoffige archieven. Toen ze afgestudeerd was, ging ze als 'station manager' werken bij Stads Radio Rotterdam, waar ze aanvankelijk alleen de afdeling informatie, educatie en cultuur runde, maar enige tijd later het hele radiostation, dat nu overigens niet meer bestaat. De Amerikaanse gerichtheid van Stads Radio Rotterdam beviel haar niet zo, ze raakte uitgekeken op deze baan en besloot ontslag te nemen voor een 'time-out' van vier maanden. Allereerst had ze behoefte aan een periode van vrij zijn en genieten, maar ook wilde ze zich op haar toekomst bezinnen.

Ze bracht een heerlijke tijd door bij een vriendin op een Nederlands zeilloggerschip in Curaçao en bezocht daarna een oud-collega in Thailand. De vier maanden vlogen om, maar hoe ze verder zou gaan wist ze bij haar thuiskomst nog niet. Ze had net een baantje bij een internetreisbureau toen haar ouders besloten om ter gelegenheid

van een huwelijksjubileum hun kinderen uit te nodigen voor een gezamenlijke reis naar Nieuw Zeeland. Door dit baantje kon Sanne voordelig een *around the world ticket* kopen, waarmee ze in etappes een wereldreis kon maken. Eerst ging ze terug naar Curaçao, vandaar naar Nieuw Zeeland en daarna naar Australië. Drie jaar lang was ze een groot deel van haar tijd in Australië, omdat ze er een vriend had ontmoet met een boot waar ze terecht kon. De relatie ging uit, maar de liefde voor schepen bleef.

Sanne in de navigatiehoek van de stuurhut

Stuurman

Sanne kwam terug naar Nederland en vond een baan bij een bedrijfje dat rondvaarten, rondleidingen en personeelsdagen in en rond Rotterdam verzorgde. Daar verdiende ze het geld om naar de Zeevaartschool in Enkhuizen te gaan en daar de opleiding voor de chartervaart te volgen om de papieren te halen die nodig zijn voor het varen met passagiers. Het betekende dat ze gedurende één winter op vrijdag of zaterdag naar school moest en verder moest zorgen dat ze in de loop van het daarop volgende jaar voldoende vaartijd maakte om haar vaarbevoegdheid te halen. Het ging om een zogenaamde 'beperkte vaarbevoegdheid', waarbij de beperkingen betrekking hebben op de grootte van het schip en het vaargebied. Sanne stopte halverwege het tweede jaar met de opleiding, maar ze heeft nog tot 2015 de gelegenheid om de onbeperkte 'wereldwijde' bevoegdheid te halen.

Met haar diploma op zak vertrok ze naar de Oostzee, waar ze een leven als 'stuurman' en schipper begon dat ze zes jaar volhield, tot 2009. Eerst werkte ze drie jaar in loondienst, later verhuurde ze zich als freelancer aan grote rederijen. Als stuurman werk je weliswaar onder de kapitein, maar die moet ook wel eens slapen. Je hebt de verantwoordelijkheid voor alles wat er op het schip gebeurt, de routeplanning en de gang van zaken in de havens. Sanne maakte prachtige reizen, onder andere naar Rusland en de Middellandse Zee, ze zag veel van de wereld. In haar 'monsterboekje' zijn al haar tochten terug te vinden. Maar ze bleef dromen van een eigen schip. Dat zou echter, zeker in je eentje, een te grote investering vragen en onaanvaardbare risico's met zich meebrengen. Ze had alle leuke dingen gedaan, voor het geld hoefde je geen stuurman te zijn, het werd weer tijd om een keuze te maken.

Terug naar de wal

Als stuurman hoorde ze vlak voor het inschepen voor een zeereis van acht weken naar Schotland in 2009 van de vacature havenmeester-hellingbaas in de Historische haven in Rotterdam. Een aantrekkelijke kans, maar op een wel heel ongelukkig moment. Ze belde vanaf het schip, werd na wat heen en weer mailen en bellen uiteindelijk uitgenodigd om vanuit Schotland over te komen voor een sollicitatiegesprek, en ze werd aangenomen. Ze ging er aan de slag. Het betekende het einde van haar professionele vaarleven. Varen doet ze voortaan alleen nog met haar eigen huis. Geholpen door zes mensen, van wie vijf vrijwilligers, is ze nu in hartje Rotterdam verantwoordelijk voor de plaatsing van de museale schepen, de ligplaatsen voor passanten, het onderhoud van de steigers, het boeken van de scheepshellingen en ten slotte voor het beheren van de financiën. Een interessante, intensieve managementbaan.

Een eigen schip

De droom van een eigen schip bleef. Sanne's vader bezat een ligplaats in de haven van Utrecht. Die had hij gekocht omdat het een goede investering was en ... je wist maar nooit. Samen gingen ze nu naar schepen kijken die aan de eisen van een museumschip voldeden. De bruine vloot in Nederland telt nog vijfhonderd varende schepen.

De 'Deo Volente' voor onderhoud op de helling, Bram schildert de boeg

Ze kochten de Deo Volente, waar vader inmiddels verliefd op was geworden en waarop Sanne is gaan wonen.

Met Bram samen heeft Sanne sinds kort nog een tweede schip, een Tjalk die geveild werd wegens wanbetaling van de vorige eigenaar. Die blijft voorlopig in Rotterdam liggen.

Sanne is blij met haar mooie plek in de Historische Haven van Leiden. Van lawaai heeft ze geen last, dat was in Rotterdam wel anders. Ze is tevreden over de faciliteiten, en ze hoopt hier nog lang te blijven liggen. Ze zou graag wat meer verbroedering zien tussen de schippers onderling en tussen de schippers en de walbewoners. Ze heeft verschillende ideeën, zoals het deelnemen aan de 'schemencarrousel' tijdens de zomermaanden. Hierbij zouden schepen uit andere historische havens in Leiden de lege plaatsen tijdelijk kunnen innemen, wat het havenbeeld zou verlevendigen.

Met de Deo Volente kunnen haar plannen vorm krijgen en wachten Sanne, Aafke en Bram nog veel plezierige jaren in onze haven.

Serious Request bouwt op naar climax

Jasper Bot

Zoals in de vorige buurtkrant was vermeld heeft de komst van Serious Request al heel wat voeten in de aarde gehad. Na de campagne om het evenement naar Leiden te halen, de invulling van de locatie en het opknappwerk aan de gevels van enkele gebouwen aan de Beestenmarkt is het dan zo ver.

Eind november zijn de pontons reeds te water gelaten en wacht het plein rustig op wat komen gaat. Tijdelijk heeft iemand als ludieke actie een auto op het gevaarte geparkeerd. Samen gaat hij met wat vrienden op de foto. Gedurende de bouw zie je af en toe wel vaker een voorbijganger een foto maken en zo langzaam maar zeker komt de stad steeds meer in rep en roer voor het aankomende festijn. De uitbater van de Rederij in de gracht aan de Beestenmarkt heeft zijn protesten gestaakt en het zou zo maar eens kunnen zijn dat hij ditmaal wel een goede omzet heeft tijdens de donkere dagen van kerst en dat de gemeente weer wat geld armer is. Wat dat aangaat is het in mijn ogen best wel ironisch om te zien dat men heel veel gedoe en vooral geld overhoop haalt om Nederland ertoe aan te zetten om weer veel geld over te maken naar het Rode Kruis. Maar goed, zo werkt de mensheid eenmaal en het is gebleken dat er met al die poespas dan uiteindelijk meer in het laadje komt.

Dit jaar staat het succes nummer van 3FM in het teken om "De moeders wereldwijd te steunen die getroffen zijn door oorlog of conflicten."

Zouden ze hier ook de bijstandsmoeders in Nederland mee bedoelen die door de politiek/economische conflicten in het Westen het hoofd ook niet meer boven water kunnen houden? Nou ja, het is natuurlijk wel zo dat er in andere delen van de wereld conflicten zijn die wij als Westerlingen nauwelijks voor kunnen stellen, maar het is gebleken dat moeders inderdaad een zeer belangrijke functie vervullen als hoeksteen van het gezin. Hiermee zou de investering die dit jaar wordt beoogd wellicht nog geeneens zo'n hele slechte kunnen zijn.

Als ik deze bijdrage schrijf is men volop bezig met de montage van de tijdelijke gebouwtjes voor de happening.

Twee stevige mannen van de Gemeentelijke plantsoendienst zijn bezig om de bomengalerij richting de CatWalk eveneens van lichtjes te voorzien. Op bloemenboot "De Watertuin" prijkt het aftelbord van de start: nog 7 dagen. Trouwens de bloemenboot zal tijdens Serious Request, samen met "In den Doofpot", dienst doen als een tijdelijke horeca gelegenheid genaamd Leiden Plaza. Als de aankleding in lijn blijft met de huidige functies, dan zal "In den Doofpot" het gedeelte worden waar men in stijl zaken kan consumeren, terwijl in "De Watertuin" de plek is waar de bloemetjes eens flink buitengezet kunnen worden.

Aftellen naar de start van Serious Request

In tegenstelling tot wat de naam "het glazen huis" doet vermoeden, is gepoogd het optrekken hiervan aan het oog te onttrekken. De bekende afrastering van hekwerk rond bouwplaatsen is nauwkeurig voorzien van wit zeil. Het is echter niet al te moeilijk om toch een glimp op te vangen van wat reeds is verzeen. Als eerste werd een soort van partytent aan de rand van de Turfmarkt geplaatst. Spoedig gevolgd door verschillende units verspreid gelokaliseerd op het ponton. Het glazen huis zelf is echter volledig op de kade van de Beestenmarkt geplaatst.

De verschillende grote perspex wanden aan de buitenzijde van deze containers zijn duidelijk te onderscheiden. Enkele vensters zijn nog voorzien van de groene plastic protectie laag. Gek genoeg is aan de binnenzijden bij de ramen al wel de kerstversiering reeds aangebracht. Zou het huis half gedemonteerd in de zomer netjes wachten tot het weer kerst wordt?

Een van de "uw afval heeft toekomst" container stortplaatsen

Voor wie de kerst al duur genoeg is, is er eveneens nog een mogelijkheid om na de kerst op een alternatieve wijze aan Serious Request te doneren. Alle overbodige zaken die in het kerstpakket zaten; alle cadeaus onder de kerstboom die toch niet helemaal van pas kwamen en al het overgebleven eten van de kerstmaaltijden. Ze leveren geld op. Te deponeren in de daartoe aangegeven afvalbakken. Wellicht als genoegdoening voor de uitgestelde ondergrondse afvalcontainers in een deel van de wijk.

De voorbereidingen zullen nog wel even doorgaan voordat op 18 december het geheel uiteindelijk losbarst. Het glazen huis is in ieder geval weer een toonaangevende activiteit in onze buurt, waarmee Leiden in Nederland op de kaart wordt gezet. Wilt u live zien hoe de stand van zaken is, neem dan een kijkje op www.dailychanneltv.com. Weldra zal het weer overvol zijn van mensen op de markt, zoals vanouds, maar toen waren er vooral beesten.

Tijdelijke Morspoortparkeergarage, een slecht plan

Gosse Offringa

Een tijdelijke parkeergarage tegenover ons mooie landelijke monument de Morspoort die 4,67 miljoen euro gaat kosten en waarin buurtbewoners nauwelijks kunnen parkeren; minder parkeerplaatsen in de buurt dan er nu zijn; 36 prachtbomen die worden gekapt; en een onopgelost verkeersprobleem dat qua congestie en milieubelasting alleen maar groter wordt.

Dat is het resultaat van vage gemeentelijke plannen, een college dat Raadsbesluiten negeert, twee spoeddebatten in de Leidse Gemeenteraad en een verloren zaak bij de Raad van State. Wat is er precies gebeurd? En zijn er nog mogelijkheden om de zaak ten goede te keren?

Het is allemaal vier jaar geleden begonnen. De Gemeente ziet dan de mogelijkheid om de twaalf locaties waar haar ambtenaren werken terug te brengen naar zes, omdat de Belastingdienst zijn pand gaat verlaten. Leiden koopt het pand in 2007 voor 11,5 miljoen van de Staat, en verbouwt het voor 2,2 miljoen.

In 2009 koopt de Gemeente de Marechausseekazerne, schuin achter het oude Belastingkantoor. Kosten: 1,725 miljoen, verbouwkosten: ruim 4 ton. Dat was tweede keus, om dat zo te doen. Het liefst had de Gemeente de boel platgegooid, een ondergrondse parkeergarage aangelegd met 1000 plaatsen, en daar bovenop nieuwe gebouwen neergezet. Maar dat kon niet. Want de Staat had bij de verkoop in een clause laten vastleggen dat als na herontwikkeling de grondwaarde zou stijgen, bijvoorbeeld doordat de grond een nieuwe bestemming kreeg, de Gemeente de helft van die meerwaarde in de Rijksschatkist zou moeten storten. Voor het oude Belastingkantoor stond die termijn op 15 jaar, voor de kazerne op 10. Dus de Gemeente wacht, tot na 2020. Want dat is goedkoper, denkt ze.

Voor de tussenliggende periode zijn nieuwe bestemmingsplannen gemaakt. Op de plaats van het Morspoortterrein komt een tijdelijke parkeergarage. Hoeveel parkeerplaatsen die precies gaat tellen, verschilt naar gelang het moment dat je in de gemeentelijke stukken kijkt.

Volgens de laatste gegevens worden het er 406; de eerste plannen hadden het nog over 500 plekken, maar de teller heeft ook al eens op 370 en 450 gestaan. Die tijdelijke garage, die volgens plan over 10 jaar weer wordt afgebroken, gaat 4,67 miljoen kosten. En 36 bomen.

Aan dat besluit is een rommelig proces vooraf gegaan, waarbij de wijkvereniging Transvaal wel is geïnformeerd en geraadpleegd, maar onze buurtvereniging niet. Terwijl de plannen toch ook voor ons gevolgen hebben. Hoe is dat proces verlopen?

Transvaal heeft geen zin in de garage, en vertelt dat aan wethouder Witteman op een voorlichtingsavond in februari 2010. Waarom niet? Met de komst van de garage wordt parkeren voor vergunninghouder geïntroduceerd. Wij in de Oude Morsch zijn gewend om jaarlijks 160 euro te betalen voor een parkeervergunning, maar de wijkbewoners van Transvaal niet. Dat vinden ze veel geld.

Transvaal gaat bij de Raad van State in beroep tegen het bestemmingsplan en legt intussen de Gemeente een alternatief plan voor: parkeren op het maaiveld. Dat kost niets, en die garage hoeft er dan ook niet te komen.

Er komen nieuwe verkiezingen in maart 2010. Het nieuwe College besluit opnieuw met Transvaal te gaan overleggen, en in september 2010 komt er een bewonersavond. Inmiddels blijkt dat het vorige College nog vóórdat er een Raadsbesluit over deze kwestie is genomen, de bouw van de parkeergarage al heeft aanbesteed! Transvaal vraagt daarop om een kleinere garage, maar dat vindt het College een slecht plan.

Uiteindelijk worden in de Raadsvergadering van 2 december 2010 een motie en een amendement aangenomen. De motie verbiedt uitbreiding van de parkeergelegenheid als er niet eerst eenrichtingsverkeer is ingevoerd op de Morsweg – iets wat al in eerdere plannen ter sprake is gebracht. In het amendement staat dat er 9 parkeerplaatsen naast de Morspoort verdwijnen, dat Transvaal 61 parkeerplaatsen kwijtraakt, en dat er voor bewoners 70 parkeerplaatsen in de nieuwe parkeergarage komen. De wethouder gaat akkoord met deze aanpassing, en de Raad neemt met 1 stem verschil het besluit aan. De procedure van Transvaal bij de Raad van State loopt dan nog.

De Morspoortparkeergarage

Wij als bewoners van de Oude Morsch worden door de Gemeente niet geïnformeerd over het schrappen van de 9 parkeerplaatsen bij de Morspoort. Daar komen we dankzij eigen initiatief achter. We zijn verrast. En we zijn ook ontzettend benieuwd waar bewoners die een E-vergunning hebben, straks hun auto kunnen neerzetten. Volgens het rekensommetje van de Gemeente worden de 9 plekken die bij de Morspoort verdwijnen gecompenseerd met 9 plekken in de garage, maar waar moeten al die mensen naartoe die hun auto nu op het Morspoortterrein zetten? Dat zijn er wel een stuk of 25. Die parkeerplaatsen zijn we gewoon kwijt! De 'oplossing' hiervoor heeft de Gemeente ook: de 80 parkeerplaatsen achter het Belastingkantoor waar nu alleen ambtenaren mogen parkeren, worden straks opengesteld voor betaald parkeren. Vergunninghouders mogen daar dan ook staan. Ja, dank je de koekoek. Als mensen kunnen kiezen: betaald parkeren in een garage, of betaald parkeren op een parkeerplaats, dan kiezen ze voor het laatste. Die parkeerplaats staat dus vol, terwijl de parkeergarage maar beperkt plaatsen voor vergunninghouders heeft.

Daar heeft de Gemeente inmiddels óók iets op bedacht. Afgelopen week werd bekend dat alle vergunninghouders in Leiden in 2012 bij wijze van proef hun auto een jaar lang overal in Leiden op een vergunninghouderplaats mogen neerzetten. Dus ja, als er in de buurt geen plek is, dan rijd je toch gewoon naar de Pieterskerk of nog verder weg? Je mag toch overal staan, wat is het probleem?

Dat is nog niet alles. Op 1 november hebben alle bewoners van Transvaal een brief gekregen waarin de gemeente meedeelt dat er voorlopig geen eenrichtingsverkeer zal komen. De tijdelijke parkeergarage komt er dus wél, maar de verkeersproblemen worden níét opgelost; terwijl de Raad dat juist als voorwaarde voor de bouw in de motie heeft gesteld!

De Raad weet niets van de brief. GroenLinks is woest en vraagt (voor de tweede keer) een spoeddebat aan over de kwestie. Er wordt een nieuwe motie aangenomen, waarin staat dat er

pas gebouwd mag worden als de verkeer- en luchtkwaliteit met de Raad zijn besproken.

Op 16 november verwerpt de Raad van State de bezwaren van Transvaal. Eén dag later publiceert het Leids Nieuwsblad de aanvraag voor een kapvergunning voor 36 bomen op het Morspoortterrein. Op 28 november publiceert de gemeente de zogeheten aanvraag omgevingsvergunning (bouwvergunning). De tijdelijke parkeergarage zal 12 meter hoog worden, 4 verdiepingen tellen en 406 parkeerplaatsen.

Een ‘oplossing’ die handenvol geld kost, alleen maar nieuwe problemen oplevert, en ook nog eens 36 bomen kost.

Dat willen we niet. We zijn daarom als buurtvereniging in overleg met wijkvereniging Transvaal om te onderzoeken welke overlegmogelijkheden er nog zijn met de gemeente, en of het mogelijk is een nieuwe rechtsgang te beginnen. Wordt vervolgd.

Moet de Morspoort fietsvrij?

Frits van der Mark

Al enige tijd is het bestuur van onze buurtvereniging van plan om een voorstel te maken voor de herindeling van de kruising 1^e Binnenvestgracht, Morsstraat en de ruimte rondom de Morspoort. Er kwam een oproep aan de buurtbewoners om hier over mee te denken. Vooral ook omdat de gemeente er weinig prioriteit aan geeft, bleef het betrekkelijk stil. Totdat kort geleden het boek Leidse Pleinen van het Stadslab verscheen. Hierin is de hierboven omschreven verkeerskruising bij de Morspoort in de index als ‘Morspoort-plein’ opgenomen. Interessant dus, om eens te kijken wat de samenstellers van dit pleinenboek te melden hebben over deze openbare ruimte.

De tekst die onder de kop ‘Plein bij de Morspoort’ wordt opgevoerd is beperkt en gaat voor de helft over de geschiedenis van de Morspoort en directe omgeving. Vervolgens wordt bij de beschrijving van de huidige situatie gemeld dat *‘het fietsverkeer in twee richtingen door de poort rijdt en autoverkeer vanaf de Morssingel om de poort wordt heen geleid.’*

Zoals we allemaal weten moet dat laatste natuurlijk ook in twee richtingen zijn.

Beschrijven we het volledige verkeersbeeld dan moet niet vergeten worden dat er nog een tweede doorgaande fietsroute is. Namelijk langs de 1^e Binnenvestgracht voor de fietsers (en ook flink wat voetgangers) die vanaf het station (en verder) richting Universiteitsgebouwen in de binnenstad gaan en vice versa. Voor de kop van de Morsstraat kruisen deze twee dubbele fietsstromen elkaar. Zeker omdat hier ook de auto’s die de buurt binnenkomen de Morsstraat indraaien is het op deze plaats voor alle verkeersdeelnemers zaak om goed op te letten.

In het Leidse Pleinenboek wordt nu gesteld dat *‘vanuit de buurt het idee is geboren om nabij de Morspoort een klein pleintje te creëren van waaruit van de sfeervolle omgeving kan worden genoten, zonder dat het gevaar bestaat omver te worden gereden door fietsers en brommers die onder de poort door rijden.’*

In het boek staat verder een beeldcollage die aangeeft hoe de ruimte rond de poort zou moeten worden opgehoogd zodat de fietsers worden gedwongen om de poort heen te rijden.

Schets uit het boek 'Leidse Pleinen' van Stadslab Leiden. Door een verhoging van de ruimte rond de poort moet het fietsverkeer omrijden.

Nagelaten wordt echter om de gevaarlijke gevolgen van deze omleiding te bespreken. Vooral het fietsverkeer vanaf de Morspoort gaat het in de voorgestelde situatie zwaar krijgen. Deze poort vormt voor deze verkeersdeelnemers namelijk een dode hoek waardoor fietsers, brommers en zelfs auto's die vanaf de andere kant komen niet of erg laat zullen worden gezien. Even verderop vlak voor restaurant La Plancha gaan in de voorgestelde situatie van vier kanten fietsstromen elkaar schuin kruisen. Ten opzichte van de bestaande situatie wordt het ook hier dus een stuk minder overzichtelijk.

Wat zijn de voordelen van een fietsvrije Morspoort? Vanaf DeLaSoul is er geen verandering, tenzij dit restaurant zijn terras ook aan de andere zijde van de poort wil gaan uitbreiden. Op de fotocollage wordt dit gesuggereerd, hetzelfde soort terrasmeubilair staat opgesteld. Dit terrasmeubilair staat zelfs ook tegen de hekken van de tuin van Volkenkunde. Om dit stuk terras te bereiken zal toch de verlegde fietsroute moeten worden overgestoken. Het Leidse pleinenboek stelt als slot van het voorstel letterlijk: *'De ingrepen zullen leiden tot een aangenaam terras; waardoor de uitstraling van de Morspoort wordt versterkt en de gedenksteen van Marinus van der Lubbe beter tot zijn recht komt.'*

Drie conclusies in één zin die ik stuk voor stuk zal bespreken:

- *Een aangenaam terras.* Naar mijn ervaring is er nu ook al een aangenaam terras, alleen zal in het voorstel de gehele openbare ruimte aan de binnenstadzijde door de horeca zijn ingenomen.

- *De uitstraling van de Morspoort zal worden versterkt.* Bij een verhoogd plein, wat in het boek een kleine ingreep wordt genoemd, zal een deel van de Morspoort onder de grond verdwijnen.

Ook het vrije zicht op de poort neemt bij een groter terras verder af. De ontwerper van de poort, onze vroegere buurtgenoot en stadsarchitect Van der Helm de ontwerper van de poort, draait zich in zijn graf om!

-De gedenksteen van Marinus van der Lubbe komt beter tot zijn recht. Ook Marinus draait zich om. Zijn gedenksteen zal niet meer te zien zijn door de tafels en stoelen van het terras en in het slechtste geval zal het monumentje gebruikt worden om lege bier- en wijnglazen op te parkeren.

Uit bovenstaande mag duidelijk zijn dat ik tegen een fietsvrije Morspoort ben. De Morspoort wordt als rijksmonument ernstig in zijn waarde aangetast, hetzelfde geldt voor het Van der Lubbe monument. Verkeerstechnisch betekent het een onaanvaardbare verslechtering van de bestaande situatie. Naar ik heb gelezen in stukken van bestuur van de Buurtvereniging gaan de twee horecaondernemers aan de kop van de Morsstraat samen met een Stadslabmedewerker een herindelingplan voor het Morspoort-plein uitwerken. Dit zal later via het bestuur van de Buurtvereniging aan belangstellenden worden voorgelegd. Het lijkt mij raadzaam om in een vroeg stadium clubs als de Fietsersbond en Monumentenzorg bij de plannenmakerij te betrekken. Als er dan al iets moet veranderen, zal de kans op een meer realistisch en beter doordacht plan groter worden.

Tot slot wil ik niet nalaten om het boek Leidse Pleinen van het Stadslab ten zeerste aan te bevelen. Het geeft een mooi overzicht van alle pleinen en pleintjes in onze stad en lanceert ideeën en plannen die tot verbeteringen zouden kunnen leiden.

Uw reacties zijn welkom!

Van de bestuurstafel

Martin Boon

-We zijn e-mailadressen van de leden van de buurtvereniging aan het verzamelen, zodat we sneller met hen kunnen communiceren. We verzoeken de leden hun e-mailadres doorgeven aan Niels Menken (nielsmenken@hetnet.nl).

-We zijn in overleg met het bestuur van de buurtvereniging Transvaal over de tijdelijke Morspoortgarage, het parkeren en het eenrichtingsverkeer op de Morsweg. Ook is de gemeente hierover aangeschreven. We willen ervoor zorgen dat de weggevalen en wegvallende parkeerplaatsen uit onze buurt daar gecompenseerd worden en dat we als bewoners in de garage kunnen parkeren. Bovendien willen we aandacht voor de grote omweg die we moeten maken als er eenrichtingsverkeer komt op de Morsweg

-Om aandacht voor de verbetering van de Morsstraat te vragen gaan we een brief opstellen om naar de gemeente te sturen.

-Er komt een ontwerp voor herinrichting van het pleintje bij de Morspoort. Dit gaat besproken worden met geïnteresseerde buurtbewoners voordat het verzoek tot herinrichting naar de gemeente gaat.

-De proef met de ondergrondse containers is tot nader order uitgesteld in verband met kabels in de grond.

-Iedereen die overlast heeft (van zwervers en/of hangjongeren) moet de politie (blijven) bellen. De gemeente wil dat er gehandhaafd wordt door de politie.

-Begin 2012 gaan we overleggen met het bestuur van de Stichting Historische Haven Leiden over concrete mogelijkheden tot nadere samenwerking, bijvoorbeeld rond Koninginnedag en 3 oktober.

-Er is contact geweest met andere buurtverenigingen o.a. over de geluidsoverlast op 3 oktober en over een gezamenlijk overleg met de gemeente nu de districtsraad wordt opgeheven.

-We hebben in de voorbereiding van het Glazen Huis overleg gehad met Leiden Marketing (namens de gemeente Leiden) en de producent over o.a. het draaiboek, de op- en aanbouw, het geluidsniveau, de schoonmaak en de sanitaire voorzieningen.

-Het Morspoortparkeerterrein is nog tot en met 28 december afgesloten voor Serious Request. Om de mogelijkheid te bieden elders te parkeren, kunnen bewoners met een parkeervergunning de auto ook in een andere zone neerzetten. De afdeling handhaving is hiervan op de hoogte.

-Er is een website van en voor de buurtvereniging in de maak, waar o.a. nieuws en bestuursberichten op gaan komen.

We wensen u fijne feestdagen en een geïnspireerde buurt voor 2012!

Buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

De buurtvereniging behartigt de belangen van de bewoners van de buurt 'De Oude Morsch'. Zij gaat discussies aan met de gemeente over o.a. het parkeerbeleid, (geluid)overlast, gemeentelijk welzijnsbeleid, herbestrating, groenvoorziening, verkeer en veiligheid.

De buurt 'De Oude Morsch' beslaat het gebied tussen de Nieuwe Beestenmarkt, Rijnsburger-singel, Morssingel en het Kort Galgewater.

Bestuur van de Vereniging 'De Put in de Oude Morsch'

John Marks	voorzitter	jmarks@planet.nl
Niels Menken	secretaris	nielsmenken@hetnet.nl
Nel Hansen	penningmeester	nel.hansen@planet.nl
Martin Boon	lid	mjcboon@casema.nl
John Coenraad	lid	john.coenraad@tiscali.nl

Het bestuur van de buurtvereniging vergadert regelmatig. Iedereen is welkom om een vergadering bij te wonen. Mail voor actuele data met Niels of Nel.

Sponsors van buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

BAR SPAANS RESTAURANT

LA PLANCHA

Morsstraat 55, 2312 BL Leiden tel./ fax 071 - 5134262

www.biercafe.nl

LEMMYS Bier-Café

Morsstraat 24 Leiden
071-512 64 02

**Hét Bier-
& Whiskycafé
van Leiden!**

**70 soorten bier op de fles, 50 soorten whisky,
7 dagen in de week geopend vanaf 17.00,
mogelijkheden voor Bierproeverijen & Borrels!**

nicolaas verfindustrie
Zoeterwoudseweg 25c 2321 GM Leiden Tel. 071 5768967 Fax 071 5317287 info@nicolaasverf.nl
Morsstraat 29-31 2312 BK Leiden Tel. 071 5123958 Fax 071 5142465

voor alles wat maar iets met
verf te maken heeft!

sinds 1933 www.nicolaasverf.nl

MAN VERMIST!

Als heer terug gevonden bij
"HERENKAPSALON JOS"

1e Binnenvestgracht 29
Tel. 071 - 513 22 02

Dinsdags zonder afspraak.
Tevens deze dag 65+ korting.

ER IS MAAR ÉÉN MAKELAAR
DIE UW WIJK ECHT GOED KENT...
(en niet alleen maar omdat hij er zelf ook woont!)

LEK®

makelaars & taxateurs

HAAGWEG 4-E17 071 - 5138000

Sponsors van buurtvereniging 'De Put in de Oude Morsch'

Chocolaterie Leonidas in Leiden

Aan de Kapelstraat van Leiden op nummer 1 vindt u onze Leonidas chocolaterie. Wij verkopen over de 100 soorten bonbons. Ook kunt u hier terecht voor vele cadeau-ideeën. Met het ruime assortiment glaswerk en porselein als verpakking kunnen we al uw wensen op chocolade gebied verzorgen.

Bij inlevering van 100 euro aan kassabonnen ontvangt u van ons twee High-Tea bonnen voor LUNCHROOM Leonidas in Delft.

Daarnaast wordt met Sinterklaas en Kerst ons assortiment uitgebreid, en vindt u bij ons allerlei Sinterklaas- en Kerstcadeaus.

Onze openingstijden zijn:

Ma: 13.00 tot 18.00
Di t/m Za: 10.00 tot 18.00
Do.: koopavond tot 21.00

Telefoon: 071-5142689

Schoon ... begint bij
HANSEN

P. Hansen

Schoonmaakbedrijf
Narmstraat 29
2312 BD Leiden
tel: 071-5134585

Wist u dat wij

*ook in deze buurt aan
glasbewassing doen.
Vraag vrijblijvend een offerte
aan!!!!*

TOWI

*Al 40 jaar toonaangevend op het
gebied van teken-, kunstschilders-,
grafische en hobby materialen.*

TOWI

Morsstraat 22, 2312 BM Leiden
Tel. 071-5133972

Bloemenboot "De Watertuin"
gelegen hartje stad Leiden.

Voor elke stijl een juist boeket!

Blauwpoortsbrug
Tel. 071-5127592